

Маринко Савић, инспектор-просвјетни савјетник за разредну наставу
Подручна канцеларија Бијељина

ИТВЈЕШТАЈ
ГСИР, август 2015. г, регије Биач и Бијељина

Групни савјетодавно инструктивни рад (ГСИР) је реализован на основу Годишњег програма рада РПЗ-а и годишњег програма рада инспектора-просвјетног савјетника. Савјетовање за наставнике разредне наставе са регија Биач и Бијељина, је одржано од 17. од 28. августа 2015. године. Теме савјетовања су биле:

1. Анализа резултата екстерне провјере постигнућа ученика петих разреда из српског језика и математике.
2. Препоруке произашле на основу запажања са индивидуалних увида у рад наставника.
3. Основе мултимедијалне наставе.
4. Остала питања.

Закључци:

1. Анализа резултата екстерне провјере постигнућа ученика петих разреда из српског језика и математике је показала да су ученици садржаје из српског језика усвојили на средњем нивоу, а математике на ниском нивоу.

Српски језик: На високом нивоу су урађени задаци познавање и разликовање појмова строфа и стих, значење ријечи и писање рјечице не уз глаголе и придјеве. На ниском нивоу: разумијевање прочитаног, анализа и процјена ликова, поука приче, басна као књижевна врста, уочавање именица, предикат и одређивање реченице која одговара опису шуме у прољеће. Незадовољавајући ниво: глаголска времена.

Математика: Провјера је вршена из пет наставних тема, са по три задатке: најлакши, елементарни (први) ниво, тежи (други ниво) и најтежи задатак (трећи ниво). Најлакше задатке је ријешило 75% ученика, задатке другог нивоа 55% и трећег нивоа 31% ученика. Највеће потешкоће и неразумјевање садржаја математике ученици имају на садржајима: Мјерење и мјере и Израчунавање површине.

Закључци ове теме су: 1. Потребно је, у текућем глобалном и оперативном планирању, имати на уму које садржаје ученицима представљају потешкоће у учењу и осмислити начине за превазилажење уочених проблема (нпр. одређивање потребног броја часова, повећањем очигледности наставе, повећањем часова вјежбања и систематизације, промјеном методичке организације наставе, обогаћивањем наставног процеса новим наставним средствима и помагалима...) 2. Оцјењивање подићи на виши ниво објективности.

2. На основу запажања која су остварена у индивидуалним увидима у рад наставника, од стране инспектора-просвјетних савјетника, а након детаљне анализе стања везаних за квалитет наставног процеса, планирања и припремања те вођења педагошке документације, дате су, између осталих, ове препоруке: 1. Наставник је обавезан да упозна НПП и правилнике који дефинишу правила рада у настави и придржава се датих правила; 2. С обзиром да глобално планирање представља промишљање наставника како да одређени наставни програм структурира у току наставне године, а да при томе глобални план одражава: логичку структуру, функционалну повезаност наставних тема, одговарајућу временску одређеност, хијерархијску утемељеност и сврсисходну типологију часова, неопходно је да сваки наставник самостално прође кроз процес глобалног планирања; 3. Оперативно планирање треба да одговори на питања: која знања, вјештине и ставове ученици треба да стекну, како, шта је потребно, гдје, и сл. То значи да оперативни план одсликава услове, могућности, одређивања сваког наставника појединачно и немогуће је да буду потпуно идентични за сва одјељења у

школи (примјер, за одјељења која имају 25 или само 5 ученика, која су у градском или сеоском подручју и сл). Па ни два одјељења која су у истим условима у једној школи и са истим бројем ученика не могу имати идентичне оперативне програме, јер састав ученика није идентичан, нити су њихова предзнања иста; 3. Припремање за наставу представља осмишљавање активности које ће све ученике ставити у активан однос; активности које ће задовољити дужином трајања; активности које ће ученике ставити у обавезу да размишљају, анализирају, закључују, вреднују и сл, а не само да слушају, преписују, репродукују, понављају и сл. Због тога је немогуће и неодговорно наставу реализовати без одговарајуће припреме. При том треба имати на уму да припрема за наставу није само писана припрема, него и припрема материјала и дидактичких средстава које користимо у настави, извора учења и слично; 4. Потребно је планирати у оквиру актива, како би се различито знање, искуство и идеје објединиле, али ипак је потребно/неопходно планове прилагодити својим могућностима и потребама, тачније потребама и могућностима ученика у конкретном одјељењу; 5. Оцјењивање ученика у што већој мјери стандардизовати и објективизирати, а ученике упознати са критеријумима оцјењивања. Оцјене образлагати ученицима. У исправљању ученичких радова користити корективне знакове; 6. Ученике подстицати да заврше започето, стрпљиво слушати, мотивисати и адекватно кориговати у раду; 7. Инсистирати на правилном сједењу, одлагању ствари и пристојном понашању; 8. Кроз лични примјер развијати код ученика комуникацијске вјештине (да слуша друге са пажњом, да прецизно износи своје ставове и захтјеве, да уважава друге у разговору...); 9. За показивање на географској карти користити показивач и не окретати леђа ученицима; 10. Доследно инсистирати на правилима понашања у учионици.

3. Наставници су упознати са основним вриједностима, могућностима и ограничењима мултимедијалне наставе, као и условима за примјену мултимедијалне наставе.
4. Најчешћа питања наставника су била: 1. Да ли морају да пишу десет припрема интерактивне наставе и предају педагогу? Одговор: Наставник је самосталан у избору врсте наставе и наставне технологије јер је оспособљен да самостално припрема и реализује наставни процес. То подразумјева да сноси и одговорност за остварене резултате. Писање припрема интерактивне наставе или припремање за наставу у оквиру неког другог наставног система (проблемска настава, егземплярна, респонсибилна и сл.), може бити производ договора на састанцима стручних органа школе или активност усмјерена ка унапређењу рада наставника, самим тим и унапређењу резултата васпитно-образовног рада, или пак усмјерена на осавремењивање наставног процеса, опет у сврху унапређења резултата наставе. То може да буде и ефикасан вид индивидуалног стручног усавршавања наставника на нивоу школе. У сваком случају то треба да буде одлука наставника, или договор и план на нивоу школе усаглашен на наставничком вијећу или на састанку стручног актива. У том случају тај план треба поштовати. 2. Да ли су обавезни да планирају допунску наставу. Одговор: Постоји више врста допунске наставе. Уколико је допунска настава предвиђена у 40-часовном задужењу, онда је наставник обавезно реализује. Пошто нема озбиљног рада без јасног плана, онда је треба и планирати. Планирање се врши на основу запажања наставника из процеса редовне наставе, праћења, вредновања и оцјењивања или резултата неке интерне или екстерне евалуације постигнућа ученика. На основу тога се процјењује које основне, елементарне садржаје (таблица множења, јединице за мјеру, основна правописна правила...) не усвајају сви ученици, који садржаји су тешко разумљиви и нејасни за већи број ученика (нпр. израчунавање површине, читање са разумјевањем...) и сл. План има оквирну и отворену форму и

реализација се остварује уколико се није указала потреба за неком другом врстом подршке ученицима (због болести ученика или неког другог разлога изостајања из школе, због специфичности одређених садржаја а који нису предвиђени планом допунске наставе и сл). Тада се план допунске наставе прилагођава актуелним потребама; 3. Како направити план сарадње са родитељима? Одговор: План сарадње са родитељима одражава наставничково одређење које теме/активности је добро реализовати уз помоћ родитеља (школске манифестације, укључивање родитеља у наставни процес, ваннаставне активности...). Други корак је одредити улогу, мјесто и задужење родитеља за реализацију одређених (планираних) тема (да ли их ангажовати као техничку подршку, стручну подршку, да ли групно или појединачно...). На крају је потребно одредити вријеме када се предвиђене теме и активности намјеравају реализовати. 4. Да ли наставници смију одступити од предвиђеног броја часова за неку наставну тему? Одговор: Наставни план и програм се односи на све школе нашег васпитно-образовног система. Међутим, методика је предвидјела глобално и оперативно планирање које дати НПП прилагођава свим конкретним условима, односно које осигурава његову ефикасност у свим конкретним условима (условима рада школе, саставу одјељења, материјално-техничким условима и сл.). То значи да наставник глобалним програмом, а касније и оперативним планом може да коригује број часова предвиђен за одређену тему, наравно уз професионално образложење разлога за поменути корекцију. То су питања којима се баве стручна тијела у школи, на иницијативу појединих наставника, и о којима заузимају став. 5. Треба ли задавати домаћу задаћу у првом разреду? Одговор: Домаћа задаће у првом разреду (као и у осталим разредима) има оправдање ако је дата смислено, са јасним циљем. Дакле, ако наставник у првом разреду жели да провјери колико су ученици одговорни, самостални, да код ученика развија истраживачке способности, да искористи другачије учеће ситуације од оних у школи, добро одмјерени задаци за домаћу задаћу могу имати важну улогу. У том случају је оправдано задавање домаће задаће. Међутим, ако је домаћа задаћа додатно оптерећење ученика код куће без јасних васпитно-образовних циљева, онда нема оправдање и не треба је задавати. При том не треба заборавити да домаћа задаћа не подразумијева обавезно писање или цртање, она може бити и разговор на одређену тему, прикупљање информација или неког материјала и слично. Не мора бити иста за све ученике. Није потребно објашњавати значај разговора о реализованој домаћој задаћи, односно увида у њену реализацију.

Присуство наставника ГСИР

Регија Бирач

Број школа	Школа	Број наставника	Број присутних	Процент
1.	ОШ „Петар Кочић“ Козлук	19	17	89 %
2.	ОШ „Никола Тесла“ Пилица	11	8	72 %
3.	ОШ „Вук Караџић“ Рођевић	14	12	85 %
4.	ОШ „Д. Максимовић“ Челопек	43	32	74 %
5.	ОШ „В. Караџић“ Братунац	20	20	100 %
6.	ОШ „Б. Радичевић“ Братунац	22	16	72 %
7.	ОШ „П. Кочић“ Кравица	10	8	80 %
8.	ОШ „Прва основна школа“ Сребреница	28	18	64 %

9.	ОШ „К. Тодоровић“ Скелани	6	5	83 %
10.	ОШ „В. Караџић“ Власеница	31	20	64 %
11.	ОШ „Ј. Дучић“ Шековићи	19	11	57 %
12.	ОШ „А. Шантић“ Осмаци	12	10	83 %
13.	ОШ „А. Јакшић“ Милићи	20	19	95 %
14.	ОШ „Ј. Цвијић“ Дрињача	13	8	61 %
15.	ОШ „Св. Сава“ Зворник	38	33	86 %
УКУПНО		306	237	77 %

Број школа	Школа	Број наставника	Број присутних	Процент
1.	ОШ „В. Караџић“ Бијељина	37	31	83 %
2.	ОШ „Св. Сава“ Бијељина	27	26	96 %
3.	ОШ „Ј. Дучић“ Бијељина	31	31	100 %
4.	ОШ „Кнез Иво од Семберије“ Бијељи.	41	39	95 %
5.	ОШ „С. Немања“ Драгањевац	32	28	88 %
6.	ОШ „М. Селимовић“ Јања	32	22	69 %
7.	ОШ „Дворови“ Дворови	13	10	77 %
8.	ОШ „П. Кочић“ Бродац	16	16	100 %
9.	ОШ „П.П.Његош“ В. Обарска	12	10	83 %
10.	ОШ „Св. Сава“ Црњелово	12	9	75 %
11.	ОШ „Д. Обрадовић“ С. Поље	8	8	100 %
12.	ОШ „Ф. Вишњић“ Трнова	14	11	78 %
13.	ОШ „Тирило и Методије“ Главичице	9	6	66 %
14.	ОШ „В. Караџић“ Забрђе	11	10	91 %
15.	ОШ „Д. Обрадовић“ Корај	17	13	76 %
16.	ОШ „Св. Сава“ Лопаре	20	20	100 %
17.	ОШ „В. Чубриловић“ Прибој	13	8	61 %
18.	ОШ „А. Шантић“ Угљевик	26	22	85 %
УКУПНО		371	320	86 %